

ඉ කොටස - රචනා

- (a) (i) පහත සඳහන් පරිවර්තන කෙසේ සිදු කළ හැකිදැයි කුලීන සමීකරණ ආධාරයෙන් දක්වන්න. අවශ්‍ය ප්‍රතිකාරක සහ ප්‍රතික්‍රියා තත්ව දැක්විය යුතුය. ඒ ඒ ආරම්භක මූල ද්‍රව්‍ය අවසාන ඵලයට පරිවර්තනය වීමේදී ඔක්සිකරණ අංකයේ ඇති වන වෙනස දක්වන්න.

$$S \rightarrow H_2S_2O_8$$

$$Cl_2 \rightarrow NaClO$$
 - (ii) ආවර්තිතා වක්‍රයේ හයිඩ්‍රජන්, ක්‍ෂාර ලෝහ සහ හැලජන් යන දෙකම සමඟ වර්ගීකරණය කිරීම සඳහා හේතු දක්වන්න.
 - (b) (i) ඔක්සිජන්වල මවුලික පරිමාව සෙවීම පිණිස පරීක්ෂණාගාරයේදී සිදු කළ හැකි විශේෂණ ප්‍රතික්‍රියාවක් ඉදිරිපත් කරන්න.
 - (ii) මවුලික පරිමාව නිර්ණය කිරීමට අවශ්‍ය පරීක්ෂණාත්මක කරුණු සම්පූර්ණයෙන් දක්වන්න.
 - (iii) ගුණනය සඳහා අදාළ පියවර දක්වන්න.
 - (c) (i) ක්‍ෂන KBr සහ ක්‍ෂන KNO_3 ඇති මිශ්‍රණයකට H_2SO_4 එකතු කර රත් කළ හොත් ඔබට කුමක් නිරීක්ෂණය වේදැයි අනාවැකි ලෙස ප්‍රකාශ කරන්න.
 - (ii) මෙම මිශ්‍රණයේ NO_3^- ඇති බව ස්ථිර කිරීමට ඔබ උත්සාහ කරන්නේ කෙසේද?
9. (a) (i) මිනිරන් හා දියමන්ති යන ඒ ඒ ද්‍රව්‍යවල කැපී පෙනෙන එක ලාක්ෂණික ගතිගුණයක් බැගින් දෙන්න. එම ගතිගුණ ඒ ඒ ද්‍රව්‍යවල ව්‍යුහ ආධාරයෙන් පහද දෙන්න.
- (ii) සිල්වර් (රිදී) ලෝහයට පහත දැක්වෙන ගුණ ඇත්තේ මන්දැයි පහදන්න.
- ඉතා ඉහළ විද්‍යුත් සන්නායකතාවයක්
 - ඉහළ ද්‍රවාංකයක්
- (b) (i) ආවර්තිතා වක්‍රයේ ප්‍රථම කාණ්ඩයේ ආන්තරික නොවන මූලද්‍රව්‍ය මෘදු වීම, හොඳ ඔක්සිකාරකයන් වීම, පහසුවෙන් එක සංයුජ අයන සෑදීම පහද දෙන්න.

- (ii) පහත දැක්වෙන නිරීක්ෂණ පහද දෙන්න.
 1. ආම්ලිකතම $FeCl_2$ ද්‍රාවණයකට $AgNO_3$ ද්‍රාවණයක් එකතු කළ විට ලැබෙන සුදු අවිඛණ්ඩය ඇමෝනියා එකතු කළ විට කලු පාටට හැරේ.
 2. $Al_2(SO_4)_3$ ද්‍රාවණයක් $NaHCO_3$ ද්‍රාවණයක් සමඟ ප්‍රතික්‍රියා කරවූ විට $Al(OH)_3$ අවිඛණ්ඩයක් ලෙස සෑදේ.
 3. ජලීය HF, HCl, HBr, HI යන ද්‍රාවණවල ආම්ලික ස්වභාවය විචලනය වන ආකාරය දක්වන්න. ඒවායේ විචලන පහද දෙන්න.

10. (a) සමෝධානික (Integrated) රසායනික කර්මාන්ත ව්‍යාපෘතියක් සඳහා සේරුවල යකඩ නිධිය, ඇපටයිට්, හුණුගල් සහ ගල් අඟුරු භාවිත කිරීමට එක්කරා කර්මාන්ත ශාලා හිමියෙක් යෝජනා කරයි. උපරිම ආරම්භ වාසි ලබා ගැනීම උදෙසා ඔහු අඟුරු වලට උපරිම ප්‍රයෝජන ගැනීමට අපේක්ෂා කරයි.
- (i) ඉහත ව්‍යාපාරයෙන් ලබාගත හැකි විවිධ නිෂ්පාදන සුදුසු අපවහන සටහනක් (Flow Chart) ආධාර කොට ගෙන අදාළ තැන් වලදී එල යටින් ඉරි ඇදීමෙන් පෙන්වා දෙන්න.
 - (ii) මෙම සමෝධානික රසායනික කර්මාන්ත ව්‍යාපාරයෙන් ලබා ගත හැකි එල 4 කට අදාළව එක ප්‍රයෝජනයක් බැගින් දෙන්න.
- (b) ශ්‍රී ලංකාවේ පවතින ඩොලමයිට්, හේ වැනි දීර්ඝ කාලීන වගා වලට පොහොරක් වශයෙන් භාවිතා කරයි.
- (i) කෘෂිකර්මය සඳහා පස වඩාත් යෝග්‍යමත් කිරීමට ඩොලමයිට් උපකාරී වන ආකාර 2ක් දෙන්න.
 - (ii) වි ගොවිතැන වැනි කෙටි කාලීන වගා සඳහා ඩොලමයිට් සුදුසු නොවන්නේ මන්ද?
- (c) අවසාදිත පාෂාණයක් යනු කුමක්ද? අවසාදිත පාෂාණ සෑදීමේ ප්‍රධාන වියදම් පහද දෙන්න. ශ්‍රී ලංකාවේ පවතින අවසාදිත පාෂාණවලට උදාහරණ දෙන්න.

1987 අගෝස්තු - රසායන විද්‍යාව

I කොටස

- 1. සිල්වර්වල පරමාණුක ක්‍රමාංකය 47 වේ. ඇතැම් තත්ව යටතේ සිල්වර් වලින් Ag^+ යන කැටායනය සෑදේ. Ag^+ හි ඇති මුළු ඉලෙක්ට්‍රෝන සංඛ්‍යාව
 - (1) 9 ක් වේ.
 - (2) 10 ක් වේ.
 - (3) 18 ක් වේ.
 - (4) 19 ක් වේ.
 - (5) 20 ක් වේ.
- 2. ඇලුමිනියම් ලෝහය 5.4 g වැඩිපුර ජලීය ක්ෂාරය සමඟ ප්‍රතික්‍රියා කර වීමෙන් ලැබෙන හයිඩ්‍රජන් වායු පරිමාව ස.උ.පී. දී කොපමණ වේද? (Al = 27.0)
 - (1) 1.12 l වේ.
 - (2) 2.24 l වේ.
 - (3) 3.36 l වේ.
 - (4) 4.48 l වේ.
 - (5) 6.72 l වේ.
- 3. ඉලෙක්ට්‍රෝන සංඛ්‍යා ස්කන්ධය
 - (1) $\frac{1.008}{1840}$ g වේ.
 - (2) $\frac{1.008}{96490} \times \frac{1}{1840}$ g වේ.
 - (3) 9.107×10^{-28} g වේ.
 - (4) $\frac{96490}{6.022 \times 10^{23}}$ g වේ.
 - (5) $\frac{1.008}{6.022 \times 10^{23}}$ g වේ.
- 4. කාබන් සංඛ්‍යා ස්කන්ධය යන සංකල්පය පැහැදිලි ලෙස අවබෝධ කර ගැනීමේදී වඩාත්ම ප්‍රයෝජනවත් වූයේ මින් කවරකුගේ හැදෑරීමද?
 - (1) ඩෝල්ටන්ගේ හැදෑරීම
 - (2) කැතීට්සාරෝගේ හැදෑරීම
 - (3) තෝම්සන්ගේ හැදෑරීම
 - (4) රදර්ෆර්ඩ්ගේ හැදෑරීම
 - (5) ටැරන්ටේගේ හැදෑරීම
- 5. මින් අවටා වන සමස්ථානිකය කුමක්ද?
 - (1) $2H^1$
 - (2) $3H$
 - (3) $18O$
 - (4) $4He$
 - (5) $23Na$

'දණුව' යන සංකල්පය සමඟ වඩාත්ම සම්පව් ආශ්‍රිත වන්නේ මින් කුමක්ද?

 - (1) ගුණානුපාත නියමය
 - (2) අන්‍යෝන්‍ය සමානුපාත නියමය
 - (3) හේ ප්‍රසාද නියමය
 - (4) වූලෝෆ් සහ පෙට්ටි නියමය
 - (5) ඩෝල්ටන් නියමය
- 6. මින් කුමන සංයෝගයද අන්තර් අණුක බල ඉහළින් ප්‍රබල දේද?

- (1) H_2O
 - (2) NH_3
 - (3) HCl
 - (4) ClF
 - (5) CO_2
8. Na_2O_2 සම්බන්ධයෙන් මින් කුමන ප්‍රකාශය වඩාත්ම ගැලපේද?
- (1) මේ සංයෝගයේදී සෝඩියම් හි ඔක්සිකරණ තත්වය +2 වේ.
 - (2) මේ සංයෝගයේදී ඔක්සිජන් හි ඔක්සිකරණ තත්වය -1 වේ.
 - (3) මෙහිදී සෝඩියම් සඳහා ඔක්සිකරණ අංකයක් දිය නොහැකිය.
 - (4) ප්‍රතික්ෂේපීය සලකන විට ඔක්සිකරණ තත්වය යන සංකල්පය බිඳ වැටේ.
 - (5) මින් එකක්වත් නොගැලපේ.
9. පරිමාව 1 dm³ වන සංවෘත භාජනයක් තුළ ඇති ඔක්සිජන් වායු ස්කන්ධයක් විද්‍යුත් ක්‍රමයක් මගින් මියෝන් වායුව, O_3 බවට භාගික වශයෙන් පරිවර්තනය කරන ලදී. පරිවර්තනයෙන් පසු වායු මිශ්‍රණය ආරම්භක උෂ්ණත්වයට නැවත පත් වූ විට, මිශ්‍රණයේ තව පිඩනය ආරම්භක ඔක්සිජන් පිඩනයෙන් 90% ක් විය. වායු මිශ්‍රණයේ පරිමාව අනුව, මියෝන් ප්‍රතිශතය කොපමණ වේද?
- (1) 33.33%
 - (2) 30%
 - (3) 20%
 - (4) 22.22%
 - (5) 11.11%
10. විකිරණශීලී සමස්ථානිකයක අර්ධ - ආයු කාලය දින 2 ක් වේ. දින 22 ක් ගතවූ පසු මෙම සමස්ථානිකයේ නිදර්ශකයක විකිරණශීලීතාව කොපමණ වේද?
- (1) ආරම්භක අගයෙන් 10% ක් පමණ වේ.
 - (2) ආරම්භක අගයෙන් 1% පමණ වේ.
 - (3) ආරම්භක අගයෙන් 1% ක් පමණ වේ.
 - (4) ආරම්භක අගයෙන් 0.05% පමණ වේ.
 - (5) ආරම්භක අගයෙන් 0.1% පමණ වේ.
11. ජලීය ද්‍රාවණයේදී වඩාත්ම ආම්ලික වන්නේ මින් කුමන සංයෝගයද?
- (1) N_2O_5
 - (2) P_2O_5
 - (3) N_2O_3
 - (4) Br_2O
 - (5) Cl_2O
12. රත්කළ විට මින් කුමන සංයෝගය N_2O_5 ලබා දෙයිද? (NO_2) 2
- (1) N_2O
 - (2) HNO_3
 - (3) $NaNO_3$
 - (4) NH_4NO_3
 - (5) $(NH_4)_2Cr_2O_7$
13. $Zn(s) / Zn^{2+}(aq)$ යන ඉලෙක්ට්‍රෝඩයේ වි.ගා.බ. Zn^{2+} සාන්ද්‍රණය සමඟ විචලනය වීම සම්බන්ධයෙන් මින් කුමන ප්‍රකාශය සත්‍ය වේද?
- (1) පළමුවැනි පැරඩේ නියමය මගින් එම විචලනය ප්‍රමාණාත්මකව අවබෝධ කරගත හැකිය.
 - (2) පළමුවැනි පැරඩේ නියමය මගින් එම විචලනය ගුණාත්මකව අවබෝධ කරගත හැකිය.
 - (3) දෙවැනි පැරඩේ නියමය මගින් එම විචලනය ගුණාත්මකව අවබෝධ කරගත හැකිය.

- (4) ලේ වැටලියර මූලධර්මය මගින් එම විචලනය ගුණාත්මකව අවබෝධ කරගත හැකිය.
- (5) ලේ වැටලියර මූලධර්මය මගින් එම විචලනය ප්‍රමාණාත්මකව අවබෝධ කරගත හැකිය.
14. CH_3CHO සහ $HCHO$ එකිනෙකින් වෙන් කර හඳුනා ගැනීම සඳහා මින් කුමක් උපයෝගී කරගත හැකිද?
- (1) ජලීය NaOH (2) ජලීය HCl
(3) ජලීය HI (4) පෙලි-ද්‍රාවණය
(5) මින් එකක්වත් උපයෝගී කරගත නොහැකිය.
15. CH_3CH_2OH සහ $(CH_3)_2CHOH$ එකිනෙකින් වෙන් කර හඳුනා ගැනීම සඳහා මින් කුමක් උපයෝගීකරගත හැකිද?
- (1) Br_2 (2) $I_2/NaOH$ (3) Na (4) CH_3MgBr
(5) මින් එකක්වත් උපයෝගී කරගත නොහැකිය.
16. ජලීය $Ba(OH)_2$ සහ ජලීය HI අතර අනුමාපනයේ අන්ත ලක්ෂ්‍යය නිර්ණය කිරීම පිළිබඳව මින් කුමන ප්‍රකාශය වඩාත්ම උචිත වේද?
- (1) මේ අනුමාපනය සඳහා මෙහිල් රෙඩ් භාවිතා කළ යුතුය.
(2) මේ අනුමාපනය සඳහා මෙහිල් මරෙන්ජි භාවිතා කළ යුතුය.
(3) මේ අනුමාපනය සඳහා පිනෝල්පතලින් භාවිතා කළ යුතුය.
(4) මේ අනුමාපනය සඳහා ඉහත දර්ශකවලින් කුමක් වුවත් භාවිතා කළ හැකිය.
(5) මේ අනුමාපනය සඳහා ඉහත දර්ශකවලින් එකක්වත් භාවිතා කළ නොහැකිය.

- ✓ P_4O_6 ජලය සමඟ ප්‍රතික්‍රියා කර සාදන්නේ,
- (1) H_3PO_4 ය. (2) H_3PO_3 ය.
(3) H_2PO_4 ය. (4) HPO_3 ය.
(5) H_3PO_4 හා H_3PO_3 යන මේවායේ සම-මවුල මිශ්‍රණයක්ය.

- ✓ KBr සහ HI එකිනෙකින් වෙන් කර හඳුනා ගැනීම සඳහා මින් කුමක් උපයෝගී කරගත හැකිද?
- (1) HBr (2) HI (3) වොලෆ්ටන්ග් ද්‍රාවණ Br_2
(4) ක්ලෝරෝෆෝම් හි ද්‍රාවණ I_2
(5) මින් එකක්වත් උපයෝගී කරගත නොහැකිය.

19. හයිඩ්‍රොකාබනයකින් 0.308 g හි පරිමාව 1.20 atm හා 300 K දී 0.150 l වේ. හයිඩ්‍රොකාබනයේ මවුලික ස්කන්ධය කොපමණ වේද?
- (1) 42.09 g mol⁻¹ (2) 44.01 g mol⁻¹ (3) 44.83 g mol⁻¹
(4) 56.05 g mol⁻¹ (5) 58.07 g mol⁻¹

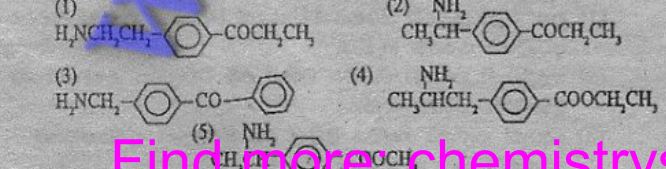
- ✓ BF_3 ඇනයනයේ හැඩය පිළිබඳව මින් කුමන ප්‍රකාශය වඩාත්ම ගැලපේද?
- (1) එය තලීය වේ. (2) එය වකුස්තලීය වේ.
(3) එය ත්‍රිකෝණී ද්විපිට්ඨීය වේ.
(4) එය අස්ථම්බක වේ. (5) මින් එකක්වත් නොගැලපේ.

21. pH අගය 2 වන HCl ද්‍රාවණයකින් 100 cm³ සහ pH අගය 1 වන H_2SO_4 ද්‍රාවණයකින් 50 cm³ එකට මිශ්‍ර කරන ලදී. මෙයින් ලැබෙන ද්‍රාවණයේ pH අගය කොපමණද?
- (1) 1.67 (2) 1.5 (3) 1.4 (4) 1.33 (5) 1.25

22. එක්කරා උෂ්ණත්වයකදී Ag_2CrO_4 1.1×10^{-4} mol ජලය ලීටරයක ද්‍රාවණය වේ. මේ උෂ්ණත්වයේදී Ag_2CrO_4 හි ද්‍රාවණතා ගුණිතය කොපමණ වේද?
- (1) 2.42×10^{-4} mol l⁻² (2) 1.21×10^{-4} mol l⁻²
(3) 1.331×10^{-12} mol l⁻³ (4) 5.324×10^{-12} mol l⁻³
(5) නිවැරදි පිළිතුර දී නැත.

- ✓ X නැමිනි අකාබනික සංයෝගය තනුක H_2SO_4 හි සම්පූර්ණයෙන් ද්‍රවණය වෙමින් දුඹුරු පැහැති වායුවක් ලබා දෙයි. මින් ලැබෙන ද්‍රාවණය පහත් සිළු පරීක්ෂණවලින් කොළ පැහැයක් ඇති කරයි. X වීමට වඩාත්ම ඉඩ ඇත්තේ මින් කුමකටද?
- (1) BaBr₂ (2) Ba(NO₃)₂ (3) Cu(NO₃)₂
(4) CuBr₂ (5) Cu(NO₂)₂

24. A නැමැති කාබනික සංයෝගය මුහුණ ප්‍රතිකාරය සමඟ නැමිලි පැහැති අවක්ෂේපයක් දෙන නමුත් අයඩෝෆෝම් ප්‍රතික්‍රියාවට පිළිතුරු නොදෙයි. HNO_2 සමඟ A ප්‍රතික්‍රියා කරවීමෙන් B නැමිනි සංයෝගය ලැබේ. B අයඩෝෆෝම් ප්‍රතික්‍රියාවට පිළිතුරු දෙයි. A වීමට වඩාත්ම ඉඩ ඇත්තේ මින් කුමකටද?

- ✓ මින් කුමන ප්‍රතික්‍රියාවේදී NH_3 මක්සිකාරකයක් ලෙස හැසිරේද?
- (1) $NH_3 + Cl_2 \rightarrow NH_4Cl + HCl$
(2) $1 NH_3 + BF_3 \rightarrow F_3B \cdot NH_3$
(3) $Ag^+ + 2NH_3 \rightarrow [Ag(NH_3)_2]^+$
(4) $2NH_3 + NH_4Cl \rightarrow N_2H_4 + NH_4Cl$
(5) මින් කිසිම ප්‍රතික්‍රියාවකදී NH_3 මක්සිකාරකයක් ලෙස හැසිරෙන්නේ නැත.

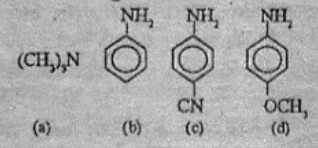
26. හයිඩ්‍රජන් වායුව ඉන්ධනයක් වශයෙන් උපයෝගී කර ගැනීම කෙරෙහි අපගේ අවධානය යොමු වන්නේ ප්‍රධාන වශයෙන්,
- (1) හයිඩ්‍රජන් වායුව ඉතාමත් ජෛව විභව වන නිසාය.
(2) හයිඩ්‍රජන් වායුවේ දහන කාපය විශාල වන නිසාය.
(3) හයිඩ්‍රජන් වායුව ඇතැම් ලෝහ මගින් ඉතා කාර්යක්ෂම ලෙස අධිශෝෂණය කර ගන්නා නිසාය.
(4) හයිඩ්‍රජන් වායුවේ දහනය පරිසර දූෂණයෙන් තොර වන නිසාය.
(5) හයිඩ්‍රජන් වායුව බෙහෙවින් සම්පිටනය කළ හැකි බැවින්, එය තැන්පත් කර තැබීම පහසු වන නිසාය.

27. විරජන කුඩු නිෂ්පාදනයේදී,
- (1) කැල්සියම් කාබනේට් උඩින් ක්ලෝරීන් වායුව යවනු ලැබේ.
(2) කැල්සියම් මක්සයිඩ් උඩින් ක්ලෝරීන් වායුව යවනු ලැබේ.
(3) දිය ගාලු හුණු උඩින් ක්ලෝරීන් වායුව යවනු ලැබේ.
(4) රත් කරන ලද කැල්සියම් හයිඩ්‍රොක්සයිඩ් උඩින් හයිඩ්‍රජන් ක්ලෝරයිඩ් වායුව යවනු ලැබේ.
(5) රත් කරන ලද හුණු ගල් උඩින් හයිඩ්‍රජන් ක්ලෝරයිඩ් වායුව යවනු ලැබේ.

28. බෙන්සීන් වයැසෝනියම් ක්ලෝරයිඩ් ද්‍රාවණයක් $C_6H_5CH_2OH$ බවට පරිවර්තනය කිරීමට අවශ්‍ය වී තිබේ. මේ සඳහා පළමු අදියර වශයෙන් වඩාත්ම උචිත වන්නේ මින් කුමක්ද?

- (1) බෙන්සීන් වයැසෝනියම් ක්ලෝරයිඩ් ද්‍රාවණය CH_3OH සමඟ ප්‍රතික්‍රියා කරවීමය.
(2) බෙන්සීන් වයැසෝනියම් ක්ලෝරයිඩ් ද්‍රාවණය H_3PO_4 සමඟ ප්‍රතික්‍රියා කරවීමය.
(3) බෙන්සීන් වයැසෝනියම් ක්ලෝරයිඩ් ද්‍රාවණය $CuBr$ සහ HBr සමඟ ප්‍රතික්‍රියා කරවීමය.
(4) KOH අඩිකව ඇති විට බෙන්සීන් වයැසෝනියම් ක්ලෝරයිඩ් ද්‍රාවණය HCHO සමඟ ප්‍රතික්‍රියා කරවීමය.
(5) බෙන්සීන් වයැසෝනියම් ක්ලෝරයිඩ් ද්‍රාවණය $ClCH_2OCH_3$ සමඟ ප්‍රතික්‍රියා කරවීමය.

29. පහත දැක්වෙන සංයෝගවල භාෂිත ප්‍රබලතාව විචලනය වන්නේ
- (1) $d < b < c < a$ ලෙසය.
(2) $c < b < d < a$ ලෙසය.
(3) $c < b < a < d$ ලෙසය.
(4) $c < a < d < b$ ලෙසය.
(5) $b < c < d < a$ ලෙසය.

30. $(CH_3CH_2)_2C=CH_2$ සහ HBr වායුව අතර ප්‍රතික්‍රියාවේ එලය කුමක්ද?
- (1) $(CH_3CH_2)_2CBrCH_3$ ය. (2) $(CH_3CH_2)_2CHCH_2Br$ ය.
(3) $(BrCH_2CH_2)_2CHCH_3$ ය. (4) $(CH_3CH_2)_2CHCH_3$ ය.
(5) මේ ප්‍රශ්නය සඳහා සඵල පිළිතුරක් දිය නොහැකිය.

31 සිට 40 දක්වා ප්‍රශ්නවලට උපදෙස්				
1	2	3	4	5
(a), (b)	(b), (c)	(c), (d)	(d), (a)	ප්‍රතිචාර එකක් පමණක් පමණක්
නිවැරදි.	නිවැරදි.	නිවැරදි.	නිවැරදි.	හෝ වෙනත් ප්‍රතිචාර නිවැරදි.

31. හිනෝල් සමඟ මින් කුමක්/ කුමන ඒවා ප්‍රතික්‍රියා කරයිද?
- (a) $KHCO_3$ (b) CH_3ONa (c) $CH_3COOCOCH_3$
(d) ජලීය $FeCl_3$

32. රසායනික ප්‍රතික්‍රියා සම්බන්ධයෙන් මින් කුමන ප්‍රකාශය/ප්‍රකාශය වේද?
- (a) ප්‍රතික්‍රියාවල කුලීන සමීකරණ සලකමින් ප්‍රතික්‍රියාවල සත්‍ය ප්‍රවේග සියල්ලම සඳහා ගණිතමය ප්‍රකාශන ලිවිය හැකිය.
(b) සංකීර්ණ ප්‍රතික්‍රියාවක සමස්ත ප්‍රවේගය රඳ පවතින්නේ සීඝ්‍රයෙන්ම සිදුවන ප්‍රතික්‍රියා පියවර මතය.
(c) ඇතැම් ප්‍රතික්‍රියාවල සීඝ්‍රතාව කෙරෙහි විකිරණය බලපෑම් ඇති කරයි.
(d) ප්‍රතික්‍රියාවක සම්මත එන්තැල්පි විපර්යාසය උත්ප්‍රේරක මගින් වෙනස් නොවේ.

33. ශීඝ්‍රයෙන් 1.0 mol dm⁻³ වන ජලීය HBr සහ 0.1 mol dm⁻³ වන ජලීය HI එක සමාන පරිමාවලින් ගෙන මිශ්‍රණයක් සෑදුවේය. ඉන්පසු ඔහු Pt ඉලෙක්ට්‍රෝඩ භාවිතා කරමින් එම මිශ්‍රණය විද්‍යුත් විච්ඡේදනය කිරීම ආරම්භ කළේය. ශීඝ්‍රයෙන් විසින් කරනු ලබන මේ පරීක්ෂණය සම්බන්ධයෙන් මින් කුමන ප්‍රකාශය සත්‍ය වේද?

- (a) පරීක්ෂණය ආරම්භයේදී ඇනෝඩයෙන් I₂ මුක්ත වේ.
- (b) පරීක්ෂණය ආරම්භයේදී ඇනෝඩයෙන් Br₂ මුක්ත වේ.
- (c) පරීක්ෂණයේදී කැතෝඩයෙන් H₂ මුක්ත වේ.
- (d) පරීක්ෂණය ආරම්භයේදී ඇනෝඩයෙන් O₂ මුක්ත වේ.

34. හයිඩ්‍රජන් බන්ධන සම්බන්ධයෙන් මින් කුමන ප්‍රකාශය/ප්‍රකාශ සත්‍ය වේද?

- (a) -OH කාණ්ඩය භූමිවිච්ච වුවත් හයිඩ්‍රජන් බන්ධන ඇති විය හැකිය.
- (b) හයිඩ්‍රජන් බන්ධනවලින් තොරව අප දන්නා ආකාරයේ ජීවය පැවතිය නොහැකිය.
- (c) හයිඩ්‍රජන් බන්ධනයක ශක්තිය C-H බන්ධනයක ශක්තිය පමණකට ඉහළ විය හැකිය.
- (d) හයිඩ්‍රජන් අණුවේ පවතින්නේ අති විශේෂ වර්ගයේ හයිඩ්‍රජන් බන්ධනයකි.

35. රබර් සම්බන්ධව මින් කුමන ප්‍රකාශය / ප්‍රකාශ සත්‍ය වේද?

- (a) ස්වභාවික රබර්වල ව්‍යුහ ඒකකය -(CH₂-CH=CH-CH₂)-වේ.
- (b) ස්වභාවික රබර් CH₂=C(CH₃)-CH=CH₂ හි බහු අවයවිකයක් වේ.
- (c) මෝටර් රථ වයරයක ඇති රබර් දැවු විට CO₂, H₂O සහ SO₂ ලැබේ.
- (d) CH₂=CHCl බහු අවයවකරණයට භාජනය කිරීමෙන් කෘත්‍රිම රබර් ලබාගත හැකිය.

36. C₄H₈Cl₂ සහ C₄H₉Cl සම්බන්ධව මින් කුමන ප්‍රකාශය / ප්‍රකාශ නිවැරදි වේද?

- (a) C₄H₈Cl₂ පහසුවෙන් ජල විච්ඡේදනය වේ.
- (b) C₄H₉Cl ආරෝමාචික ද්විතීයික හේලයිඩයකි.
- (c) C₄H₈Cl₂ ප්‍රාථමික හේලයිඩයකි.
- (d) C₄H₉Cl නයිට්‍රොකරණයට භාජනය වේ.

37. A(s) + B(g) ⇌ L(s) + M(g); ΔH° > 0 මින් කුමන ප්‍රකාශය / ප්‍රකාශ මේ සමතුලිතය සඳහා ගැලපේද?

- (a) නියත උෂ්ණත්වයේදී Kc පද්ධතියේ සමස්ත පීඩනය සමඟ වෙනස් වේ.
- (b) නියත උෂ්ණත්වයේදී Kp, B සහ M හි සාන්ද්‍රණය සමඟ වෙනස් වේ.
- (c) Kc උෂ්ණත්වය සමඟ වෙනස් වේ.
- (d) Kp සහ Kc එක සමාන වේ.

38. පහත සඳහන් කුමන ප්‍රකාශය / ප්‍රකාශ සත්‍ය වේද?

- (a) ක්ෂාර ලෝහ ඇකුම් අවස්ථාවලදී ද්වි-සංයුජ සංයෝග සාදයි.
- (b) ක්ෂාරීය පාංශු ලෝහ ඇකුම් අවස්ථාවලදී ඒක-සංයුජ සංයෝග සාදයි.
- (c) ඇකුම් ක්ෂාර ලෝහ ක්ලෝරයිඩ ජලයේ ද්‍රාවණය නොවේ.
- (d) ඇකුම් ක්ෂාරීය පාංශු ලෝහ ඔක්සයිඩ ජලයේ ද්‍රවණය නොවේ.

39. අයනීකරණ ශක්ති සම්බන්ධයෙන් මින් කුමන ප්‍රකාශය / ප්‍රකාශ සත්‍ය වේද?

- (a) සෝඩියම් හි දෙවැනි අයනීකරණ ශක්තිය, පොටෑසියම් හි දෙවැනි අයනීකරණ ශක්තියට වඩා කුඩා වේ.
- (b) කුන්ඩන ආවරණයේ මුලද්‍රව්‍ය සියල්ලෙහිම පළමුවැනි අයනීකරණ ශක්ති ලාක්ෂණික අක්-වක් විචලනයක් දක්වයි.
- (c) හතරවැනි ආවරණයේ මුලද්‍රව්‍ය සියල්ලෙහිම පළමුවැනි අයනීකරණ ශක්ති ලාක්ෂණික අක්-වක් විචලනයක් දක්වයි.
- (d) බෙරෝන්හි හතරවැනි අයනීකරණ ශක්තිය කාබන්හි පස්වැනි අයනීකරණ ශක්තියට වඩා විශාල වේ.

40. පහත සඳහන් කුමන ප්‍රකාශය / ප්‍රකාශ කුරුදු කෙල් සම්බන්ධයෙන් ගැලපේද?

- (a) කුරුදු කෙලෙහි ප්‍රධාන සංඝටකය අයඩොලෝම් ප්‍රතික්‍රියාවට පිළිතුරු දෙයි.
- (b) කුරුදු කෙල් බේඩ් ප්‍රතිකාරකය සමඟ අවක්ෂේපයක් දෙයි.
- (c) කුරුදු කෙල් බිරෝමින් දියර අවරණ කරයි.
- (d) පේරනියෝල් කුරුදු කෙලෙහි ප්‍රධාන සංඝටකයක් වේ.

41 සිට 50 දක්වා ප්‍රශ්නවල විගන්ති ගෙන බැලිය දී හැක.

පළමුවැනි වගන්තිය	දෙවැනි වගන්තිය
(1) සත්‍යය.	සත්‍යවන අතර පළමුවැනි නිවැරදිව පහද දෙයි.
(2) සත්‍යය.	සත්‍ය වන නමුත් පළමුවැනි නිවැරදිව පහද නොදෙයි.
(3) සත්‍යය.	අසත්‍යය.
(4) අසත්‍යය.	සත්‍යය.
(5) අසත්‍යය.	අසත්‍යය.

පළමුවැනි වගන්තිය දෙවැනි වගන්තිය.

41. උණු සාන්ද්‍ර HNO₃/H₂SO₄ මිශ්‍රණය මගින් නයිට්‍රෝ බෙන්සීන් නයිට්‍රේට් කරණයෙන් ලැබෙන්නේ 1,3 ඩයි නයිට්‍රෝ බෙන්සීන්ය.

42. Br₂ දියරයෙහි වරණය ලීතෝල් මගින් ඉවත් කෙරේ.

43. H₂S වලට ඔක්සිකාරකයක් ලෙස ක්‍රියා කළ නොහැක.

44. ඇල්ලා අංශුවල ගමන්මාර්ගීය වූ මිනිත් ක්ෂේත්‍ර මගින් වෙනස් නොවේ.

45. හේබර් ක්‍රමය මගින් ඇමෝනියා නිෂ්පාදනය කිරීමේදී වඩා හොඳ ඵලදාවක් ලබා ගැනීම සඳහා ඉහළ පීඩන උපයෝගී කර ගනී.

46. හයිඩ්‍රජන් පරමාණු වේ වර්ණාවලියේ එක් එක් ශ්‍රේණියේ අනුයාත රේඛා දෙකක් අතර ඇති සංඛ්‍යා පරතරය වර්ණාවලි රේඛා වල සංඛ්‍යාතය වැඩිවන විට සීඝ්‍රයෙන් අඩු වේ.

47. එකිනෙකින් වෙන්වූ කැබනිල් දෙකක් සමඟ HNO₃ සමඟ තොපර ප්‍රතික්‍රියා කරවීමෙන් NO සහ NO₂ ලබාගත හැකිය.

48. කෝස්ටික් සෝඩා නිෂ්පාදනයේදී අයන් ඇනෝඩ භාවිතා නොකෙරේ.

49. ජලීය ඇමෝනියම් ඇයිඩේට් ද්‍රාවණයකට ස්ථාරකක ක්‍රියාව දැක්විය නොහැකිය.

50. සිහින් ලෝහ පත්‍ර මගින් ගැමා කිරණ ප්‍රතිරණය වේ.

51. CH₃CH₂CONH₂ සෝඩියම් සහ එකතෝල් සමඟ ප්‍රතික්‍රියා කර, මින් කුමක් ලබා දෙයිද?
(1) CH₃CH₂COONa + CH₃CH₂NH₂ (3) CH₃CH₂CH₂NH₂
(2) CH₃CH₂COOCH₂CH₃ + NH₃ (4) CH₃CH₂NH₂
(5) මින් එකක්වත් ලබා නොදෙයි.

52. මින් කුමන සංයෝගයට ප්‍රකාශ සක්‍රියතාව දැක්විය හැකි වේද?
(1) (CH₃)₂C=CH₂CH₂COOH (2) H₂NCH₂COOH
(3) H₂NCH₂CH₂COOH (4) HCFCIBr
(5) මින් එකක්වත් ප්‍රකාශ සක්‍රියතාව දැක්විය හැකි නොවේ.
ද්‍රවයක අවලම්බනය කරන ලද ඉතා කුඩා සහ අංශු නොකඩවාම අහඹු ලෙස විලනය වේ. මේ නිරීක්ෂණය වඩාත්ම උචිත වශයෙන් සම්බන්ධ කළ හැකි වන්නේ මින් කුමක් සමඟද?
(1) සත්‍ය අසන්තනික වේ. (2) ද්‍රව්‍ය අසන්තනික වේ.
(3) අත්‍ය සහ ද්‍රව්‍ය සහ දෙකම අසන්තනික වේ.
(4) පදාර්ථය පරමාණුවලින් සමන්විත වේ.
(5) ද්‍රව්‍ය පරමාණුවලින් සමන්විත වේ.

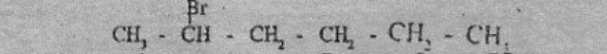
54. Ba(NO₃)₂, H₂O₂ සහ අධික ප්‍රමාණයක් තනුක HNO₃ ඇති ද්‍රාවණයක් සමඟ අවක්ෂේපයක් දෙන්නේ මින් කුමක්ද?
(1) K₂SO₄ (2) K₂CrO₄
(3) NH₄Br (4) (NH₄)₂CO₃
(5) මින් එකක්වත් අවක්ෂේපයක් නොදෙයි.

55. මින් කුමක් පොටෑසියම් සමඟ ප්‍රතික්‍රියා කරයිද?
(1) C₂H₆ (2) CH₄ (3) I₂ (4) Kr
(5) මින් එකක්වත් පොටෑසියම් සමඟ ප්‍රතික්‍රියා නොකරයි.

56. මූලද්‍රව්‍ය දෙකකින් සමන්විත XY යන වායුව රත් කළ විට අසම්පූර්ණ හා ප්‍රතිවර්තන ලෙස, වායුවේ ඵල පමණක් දෙමින්, විසවනය වේ. නියත පීඩනයේදී මේ විසවනය සිදු කළ විට වාල්ස් නියමයෙන් අපේක්ෂිත පරමා-ප්‍රසාරණය මිස වෙනත් පරමා වෙනසක් සිදු නොවේ. මෙහිදී සිදුවන ප්‍රතික්‍රියාව සම්බන්ධයෙන් මින් කුමන ප්‍රකාශය වඩාත්ම ගැලපේද?

- (1) ප්‍රතික්‍රියාවේ ඵල X පරමාණු සහ Y පරමාණු වේ.
- (2) ප්‍රතික්‍රියාවේ ඵල X පරමාණු සහ Y₂ අණු වේ.
- (3) ප්‍රතික්‍රියාවේ ඵල X₂ අණු සහ Y පරමාණු වේ.
- (4) ප්‍රතික්‍රියාවේ ඵල X₂ අණු සහ Y₂ අණු වේ.
- (5) විසවන ප්‍රමාණය සඳහන් නොවන නිසා ඉහත ප්‍රකාශ වලින් එකක්වත් තෝරාගත නොහැකි වේ.

57. පහත දක්වා ඇති ව්‍යුහය, අපොහොසු ලෙස පෙළ ගිණයෙකු විසින් '5 - මෙහිල් පෙතටයිල් බිරෝමයිඩ්' ලෙස නම් කරන ලදී.

IUPAC නාමකරණය අනුව සලකන විට, මෙම ගිණයා විසින් අනුගමනය කරන ලද නාමකරණය සම්බන්ධයෙන් පහත දැක්වෙන ඒවායින් වඩාත්ම ගැලපෙන ප්‍රකාශය කුමක්ද?

- (1) ප්‍රධාන දමයට ඇතුළත් කර ඇති කාබන් පරමාණු සංඛ්‍යාව වැරදිය.
- (2) සංයෝගය 'බිරෝමයිඩයක්' ලෙස නම් කිරීම වැරදිය.
- (3) ප්‍රධාන කාබන් දමයට ඇතුළත් කර ඇති කාබන් පරමාණු සංඛ්‍යාව වද, සංයෝගය 'බිරෝමයිඩයක්' ලෙස නම් කිරීමද යන දෙකම වැරදිය.
- (4) '5 - මෙහිල්' යන්න වෙනුවට '5 - බිරෝමේ' යනුවෙන් යෙදිය යුතුය.
- (5) ඉහත සියලුම ප්‍රකාශවල අඩුපුහුණුකම් තිබේ.

58. කිසියම් උෂ්ණත්වයකදී සංඥාදාන ද්‍රාවණයක වාෂ්ප පීඩනය P₀ වේ. A නම් ද්‍රාවණය අඩංගු, මේ ද්‍රාවණයෙන් ද්‍රාවණ දෙකක් පිළියෙල කරන ලදී. මේ ද්‍රාවණ දෙකෙහි A මවුල භාගය 0.1 සහ 0.4 විය. ඉහත උෂ්ණත්වයේදී මේ ද්‍රාවණ දෙකේ වාෂ්ප පීඩන පිළිවෙලින් P₁ සහ P₂ වේ නම්, මින් කුමන සම්බන්ධතාව සත්‍ය වේද?

- (1) P₀ > P₁ > P₂
- (2) P₀ > P₁ > P₂
- (3) P₂ > P₁ > P₀
- (4) P₁ > P₂ > P₀
- (5) P₀, P₁ සහ P₂ අතර සම්බන්ධතාවය පිළිබඳ නිත්‍ය ප්‍රකාශයක් කළ නොහැකිය.

59. මින් කුමක් ජලීය CaCl₂ සමඟ අවස්ථයක් දෙසිද?

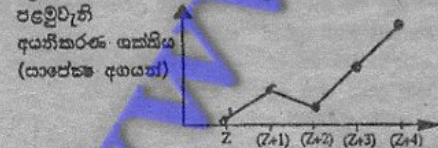
- (1) ජලීය KI
- (2) ජලීය KNO₃
- (3) ජලීය Na₂C₂O₄
- (4) ජලයේ ද්‍රාවීත CO₂
- (5) ජලයේ ද්‍රාවීත NO₂

60. උත්ප්‍රේරකයක් මගින්,

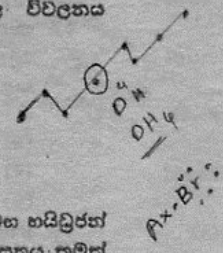
- (1) කිසියම් උෂ්ණත්වයකදී ඉදිරි ප්‍රතික්‍රියාවේ වේගය පමණක් වැඩි කෙරේ.
- (2) කිසියම් උෂ්ණත්වයකදී ඉදිරි ප්‍රතික්‍රියාව සිදුවන ප්‍රමාණය වැඩි කෙරේ.
- (3) කිසියම් උෂ්ණත්වයකදී කාපදයක ප්‍රතික්‍රියාවක ප්‍රතික්‍රියා කාපය අඩු කෙරේ.
- (4) කිසියම් උෂ්ණත්වයකදී කාපාවශෝෂණ ප්‍රතික්‍රියාවක ප්‍රතික්‍රියා කාපය අඩු කෙරේ.
- (5) ඉහත කිසිවක් සිදු නොකෙරේ.

රසායන විද්‍යාව II
'අ' කොටස - ව්‍යුහගත වන්න

(a) A, B, C, D, සහ E යනු පිළිවෙලින් පරමාණුක ක්‍රමාංක Z, (Z+1), (Z+2), (Z+3) සහ (Z+4) වන, ආන්තරික නොවන, මූලද්‍රව්‍ය පහකි. මේ මූලද්‍රව්‍යවල පළමුවැනි අයනීකරණ ශක්තිවල විචලනය ප්‍රස්ථාවය ලෙස පහත නිරූපණය කර ඇත.

- (i) A හි ඔක්සයිඩය ආම්ලික ගුණ දක්වයි. නම්, D සමඟ හයිඩ්‍රජන් සංයෝජනය වීමෙන් සෑදෙන සංයෝගයේ අණුක සූත්‍රය කුමක් වේද? ඔබේ පිළිතුර සඳහා හේතු දක්වන්න.
- (ii) පරමාණුක අරය වශයෙන් වන්නේ මින් කුමන මූලද්‍රව්‍යයේදී?
- (iii) A සමඟ බිරෝමේන් සංයෝජනය වීමෙන් සෑදෙන සංයෝගයේ ඉලෙක්ට්‍රෝන සකස් වීම් දක්වන සිත්-කඩර සටහන අඳින්න.

- (b) (i) පරමාණුක ක්‍රමාංකය 42 වන X නමැති මූලද්‍රව්‍යයේ ඉලෙක්ට්‍රෝන වින්‍යාසය 1s², 2s²... යන සාමාන්‍ය ආකාරයට ලියන්න.
- (ii) XO₃ⁿ⁻ යන සූත්‍රය ඇති ඔක්සි-ඇනායනය X හි ඉහළම සංයුජතා කක්ෂවයෙන් සෑදේ. n සහ n සඳහා ඔබ අපේක්ෂා කරන අගයන් දක්වන්න.

(c) රසායනික බන්ධන සෑදීම සඳහා ඉලෙක්ට්‍රෝන සහභාගීවේය යන මතය සනාථ කරන නිරීක්ෂණ දෙකක් ඉදිරිපත් කරන්න.

2. (a) (i) R නමැති මූලද්‍රව්‍යය ජලීය NaOH සමඟ ප්‍රතික්‍රියා කර හයිඩ්‍රජන් වායුව සහ Na₂CO₃ යන සංයෝගය සාදයි. මේ ප්‍රතික්‍රියාවට ජලය ද ප්‍රතික්‍රියකයක් වශයෙන් සහභාගී වන බව උපකල්පනය කරමින්, එම ප්‍රතික්‍රියාව සඳහා තුලිත රසායනික සමීකරණයක් ලියන්න.

- (ii) ආම්ලික මාධ්‍යයේදී ප'මැන්තෙක්ට් අයන (MnO₄⁻) ඔක්සලේට් අයන (C₂O₄²⁻) සමඟ ප්‍රතික්‍රියා කර Mn²⁺ සහ CO₂ වායුව ලබා දෙයි. මේ ප්‍රතික්‍රියාවේ මැන්තෙක්ට් සහ කාබන් යන මේවායේ ඔක්සිකරණ අංක වෙනස් වන ආකාරය පහත ප්‍රකාශන දෙකෙහි නිශ්චය කරනු ලබන අයුරු පිරවීමෙන් දක්වන්න.

සැ. යු. ඔක්සිකරණ අංකවල සලකුණ සඳහන් කළ යුතුය. මැන්තෙක්ට් හි ඔක්සිකරණ අංකය සිට බවට පත්වේ. කාබන්හි ඔක්සිකරණ අංකය සිට බවට පත්වේ.

- (iii) ඉහත ඔක්සිකරණ අංකවල වෙනස්වීම් සලකමින් හෝ, වෙනත් ක්‍රමයක් උපයෝගී කරගනිමින් හෝ ආම්ලික මාධ්‍යයේදී Na₂C₂O₄ 1.00g සම්පූර්ණයෙන් ප්‍රතික්‍රියා කිරීම සඳහා අවශ්‍ය වන KMnO₄ ස්කන්ධය ගණනය කරන්න. (Na = 23.0, K = 39, Mn = 54.9, O = 16.0, C = 12.0)

(b) පහත සඳහන් අවස්ථා විඳහා දැක්වීම් සඳහා එක් නිදර්ශණය බැගින් දෙන්න.

- (i) NH₃ අම්ලයක් ලෙස ප්‍රතික්‍රියා කිරීම.
 - (ii) HI ඔක්සිකාරකයක් ලෙස ප්‍රතික්‍රියා කිරීම.
- සැ. යු. ඔබ ඉදිරිපත් කරන නිදර්ශණවලට අදාළ තුලිත සමීකරණ ද දිය යුතුය.
- (c) BeCl₂ අණුව රේඛීය වන අතර, F₂O අණුව කෝණාකාර වේ. මේ අණු දෙකේ හැඩ වෙනස් වන්නේ මන්දැයි පහද දෙන්න.

3. (a) (i) C.H සහ O පමණක් ඇති සංයෝගයක කාබන් 48.65% සහ හයිඩ්‍රජන් 8.11% තිබේ. මේ සංයෝගයේ ආණුකවික සූත්‍රය සොයන්න.

(ii) අණුක සූත්‍රය C₄H₈O වන හා $\text{C} \equiv \text{O}$ කාණ්ඩය ඇති සමාවයවිත හතරක ව්‍යුහ සූත්‍ර අඳින්න.

(b) (i) යන ව්‍යුහය IUPAC නාමකරණයට අනුකූලව නම් කරන්න.

(ii) C₆H₅CH₂CHO කහුක NaOH සමඟ ප්‍රතික්‍රියා කරවීමෙන් P නමැති කාබනික සංයෝගය ලබා ගන්නා ලදී. K₂Cr₂O₇ සහ හණුක H₂SO₄ මගින් P ඔක්සිකරණය කිරීමෙන් Q නමැති කාබනික සංයෝගය ලබා ගන්නා ලදී. Q වලින් අපේක්ෂිත සමාවයවිතතාව පිළිබඳ ඔබගේ අදහස් දක්වන්න. සැ. යු. පිළිතුරට අදාළ හේතු ද දිය යුතුයි.

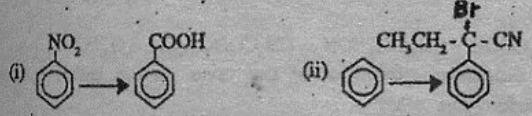
(c) පහත දැක්වෙන එක් එක් යුගලයේ සංයෝග රසායනිකව වෙන් කර හඳුනා ගන්නේ කෙසේදැයි දක්වන්න.

සැ. යු. එක් එක් අවස්ථාවේදී ඒ ඒ සංයෝග යුගලය වෙන් කර හඳුනා ගැනීම සඳහා නිති ප්‍රතික්‍රියාවක් හෝ ප්‍රතික්‍රියා කීපයක් හෝ ඇතුළත් පරීක්ෂණ ක්‍රමයක් උපයෝගී කරගත හැකිය. ප්‍රතික්‍රියාවක් සිදු කිරීමෙන් පසු, ලැබෙන ඵලය වෙන් කරගෙන ඊළඟ ප්‍රතික්‍රියාවට පිවිසීමට ද ඔබට නිදහස තිබේ. ඵල වෙන්කර ගැනීමේ ප්‍රදී විශේෂිතව සඳහන් කිරීම අවශ්‍ය නැත.

- (i) (ii) CH₃CH₂CH₂CH₂Cl (CH₃)₂CCl

4. (a) පහත ඉදිරිපත් කර ඇති පරිවර්තන සිදු කළ හැකි ආකාරය දක්වන්න. අවශ්‍ය ප්‍රතිකාරක හා ප්‍රතික්‍රියා කක්ෂව උචිත ස්ථානවල සඳහන් කළ යුතුය.

කැ. සු. ඔබගේ යෝජිත පරිවර්තන ක්‍රමය අනවශ්‍ය ලෙස දීර්ඝ වන්නේ නම්, ඔබට උපරිම ලකුණු නොලැබේ.

- (b) H_2SO_4 හමුවේ දී කාබොක්සිලික් අම්ලයක් හා ඇල්කොහොලයක් ප්‍රතික්‍රියා කර එස්ටරයක් සෑදීමේ ප්‍රතික්‍රියාවට අදාළ යාන්ත්‍රණය පැහැදිලිව දක්වන්න.
- (c) 4-නයිට්රොලිනෝල්, ලිනෝල්-වලට වඩා ප්‍රබල අම්ලයක් වන්නේ මන්දැයි පැහැදිලි කරන්න.
- (d) වෙරිලින් නිදර්ශකයක් සහ ලිනෝල් ලෝමැල්ඩිහයිඩ් (ලිනෝල් මෙතනෝල්) බහු අවයවිකයක නිදර්ශකයක් ඔබට සපයා තිබේ. මේ ද්‍රව්‍ය එකිනෙකින් වෙන්කර හඳුනා ගැනීම සඳහා රසායනික ක්‍රමයක් යෝජනා කරන්න.

ආ - කොටස - රචනා

- 5. (a) අදාළ වායු නියම එකට සංයෝජනය කරමින් පරිපූරක වායු නියමය ලබා ගන්න.
- (b) අපොස. උසස් පෙළ ශිෂ්‍යයෙකු විසින් සංශුද්ධ $CaCO_3$ 10.00g සම්පූර්ණ වශයෙන් තාප විඝෝජනයට භාජනය කිරීමෙන් උෂ්ණත්වය $10^{\circ}C$ දී හා පීඩනය 2.00 atm යටතේදී CO_2 වායුව 1.12 l එකතු කර ගන්නා ලදී. මේ ශිෂ්‍යයා විසින් ලබා ගෙන ඇති පරීක්ෂණාත්මක දත්ත උපයෝගී කර ගනිමින් R යන සර්වත්‍ර වායු නියමය ගණනය කරන්න.
- (c) R සඳහා පිළිගෙන ඇති සම්මත අගයක්, ඉහත (b) හි ශිෂ්‍යයා විසින් දක්වන ලද ගෙන ඇති දත්ත වලින් ලැබෙන අගයක් අතර වෙනසක් ඇති වීම සම්බන්ධයෙන් ඉදිරිපත් කළ හැකි හේතු සාකච්ඡා කරන්න.
- (d) වායු පිළිබඳ වාලකවාදයේදී හමුවන $PV = \frac{1}{3}nN\bar{c}^2$ යන සම්කරණය උපකල්පනය කරමින් ඇවගාඩ්‍රෝ නියමය ව්‍යුත්පන්න කරන්න.

- 6. (a) (1) පීඩනය වෙනස් කිරීමෙන්
 - (2) උෂ්ණත්වය වෙනස් කිරීමෙන්
- යන මේ දෙආකාරයෙන් $N_2O_{(g)} \rightleftharpoons 2NO_{(g)}$ යන පද්ධතියේ සමතුලිතතාව කෙරෙහි බලපෑම් ඇති කළ හැකි බව ඔබ පරීක්ෂණාත්මකව පෙන්වන්නේ කෙසේදැයි විස්තර කරන්න.
- (b) $AB_{(g)} + AB_{(g)} \rightleftharpoons A_2B_{(g)}$ යන සමතුලිතතාව සලකන්න. AB සහ A_2B එක සමාන මවුල ප්‍රමාණවලින් ගෙන සංවෘත භාජනයක් තුළ තබා, කිසියම් උෂ්ණත්වයකදී සමතුලිතතාව ඇති වන්නට ඉඩ හරින ලදී. එම සමතුලිත අවස්ථාවේදී ආරම්භ AB ප්‍රමාණයෙන් 25% ක් ප්‍රතික්‍රියා නොකර ඉතිරිව තිබෙන අතර, භාජනය තුළ සමස්ත පීඩනය 5 atm වේ. මේ උෂ්ණත්වයේදී ප්‍රතික්‍රියාවේ Kp අගය ගණනය කරන්න.
 - (c) මේවා පහදු දෙන්න.
 - (1) ද්‍රවය $KHCO_3$ ද්‍රාවණයක් ස්ඵට්කණ ක්‍රියාව දක්වන නමුත්, ද්‍රවය $KHSO_4$ ද්‍රාවණයක් එම හැසුරුම නොදක්වයි.
 - (2) ද්‍රවය NH_3 ද්‍රවය HI සමඟ අනුප්‍රමාණය කිරීමේ අන්තලක්ෂ්‍යය නිර්ණය කිරීම සඳහා දර්ශකය වශයෙන් පිනොප්තූලින් උපයෝගී කරගත නොහැකිය.
 - (d) විද්‍යුත් රසායනික කෝෂයක් සහක නිරූපණය කර ඇත.
 $M(s) | M^+(aq, 1.0 \text{ mol l}^{-1}) || Zn^{2+}(aq, 1.0 \text{ mol l}^{-1}) | Zn(s)$ $25^{\circ}C$ දී මෙම කෝෂයේ වි.ගා.බ. වෝල්ට් + 0.90 වේ.
 - (1) මේ කෝෂයේ කැතෝඩ ප්‍රතික්‍රියාව කුමක්ද?
 - (2) මේ කෝෂයෙන් විද්‍යුත් ධාරාවක් ලබා ගන්නා විට සිදුවන රසායනික ප්‍රතික්‍රියාව කුමක්ද?

- 7. (a) මේවා අර්ථ දක්වන්න.
 - (1) සංයෝගයක දහනය වීමේ සම්මත එන්තැල්පිය
 - (2) සංයෝගයක උත්පාදනයේ සම්මත එන්තැල්පිය
- (b) පහත දැක්වෙන වගුවේ සඳහන් දත්ත උපයෝගී කර ගනිමින්, උෂ්ණතාප රසායනික වක්‍රයක් මගින් හෝ, එන්තැල්පි රූප සටහනක් මගින් හෝ, ඒකාක ප්‍රමාණයක් හෝ, අන්තර්ගතවල (C_2H_2, O_2) උත්පාදනයේ සම්මත එන්තැල්පිය ගණනය කරන්න.

දහනය වීමේ සම්මත එන්තැල්පිය	
$H_2(g)$	= 285.6 kJ mol ⁻¹
$C(s)$ (ගරුපයිඩ්)	= 393.1 kJ mol ⁻¹
$C_{12}H_{22}O_{11}(s)$	= 5670.0 kJ mol ⁻¹

- (c) රසායනික වාලක විද්‍යාවේ සංකල්ප අනුව $X_{2(g)} + Y_{2(g)} \rightarrow 2XY_{(g)}$ යන ප්‍රතික්‍රියාව සිදුවීම සඳහා සපුරාලිය යුතු අවශ්‍යතා කවරේද?
 - (d) විකිරණශීලී සමස්ථානික කෘෂි කර්මය, කර්මාන්ත අංශ හා වෛද්‍ය කර්මයෙහි විවිධ කාර්ය සඳහා යොදා ගැනීම පිළිබඳ කෙටි රචනයක් ලියන්න.
- කැ. සු. මෙහිදී එවැනි යෙදුම් හතරක් පමණක් සලකා බැලීම ප්‍රමාණවත් වේ. ඉහත එක් එක් ක්ෂේත්‍රය සම්බන්ධයෙන් යටත් පිරිසෙයින් එක් යෙදුමක්වත් සඳහන් කළ යුතුය.

ආ කොටස - රචනා

- 8. (a) පහත සඳහන් සංයෝග සමඟ සල්ෆර් කවර කක්ෂව යටතේ කෙසේ ප්‍රතික්‍රියා කරයිද?
 - කැ. සු. මේ ප්‍රතික්‍රියා සඳහා තුලිත සම්කරණ ඔබ විසින් ලිවිය යුතුය.
 - (1) H_2SO_4
 - (2) HNO_3
 - (b) H_2S සහ SO_2 එකිනෙකින් වෙන්කර හඳුනා ගැනීම සඳහා රසායනික පරීක්ෂාවක් සඳහන් කර විට අදාළ තුලිත සම්කරණ/සම්කරණ ලියන්න.
 - (c) පහත ඉදිරිපත් කර ඇති පරිවර්තන සිදුකළ හැකි ආකාරය දක්වන්න. අවශ්‍ය ප්‍රතිකාරක හා ප්‍රතික්‍රියා කක්ෂව උචිත ස්ථානවල සඳහන් කළ යුතුය.
 - කැ. සු. රසායනික සම්කරණ තුලනය කිරීම අවශ්‍ය නොවේ.
 - (1) $N_2 \rightarrow KNO_3$
 - (2) $HNO_3 \rightarrow HNO_2$
 - (d) ඔබට පරීක්ෂණාගාරයේදී හසිච්චන් සහ ලෝහමය මූලද්‍රව්‍යය සපයා නැතැයි සිතන්න. ක්ලෝරීන්, බ්‍රෝමීන්, අයඩීන් සහ යාම්නා රසායනික ද්‍රව්‍ය සපයා ඇතැයි සිතන්න. ගැලවෙනවල ප්‍රතික්‍රියාව $Cl_2 > Br_2 > I_2$ බව ඔබ මේ පරීක්ෂණාගාර කක්ෂව යටතේ පෙන්වන්නේ කෙසේද?

- 9. (a) යෝධියම් ලෝහය වාතයට නිරාවරණය කර තැබීමේදී සිදුවන රසායනික විපර්යාස විස්තර කරන්න.
 - කැ. සු. අදාළ තුලිත සම්කරණය ලිවිය යුතුය.
 - (b) ඔබ විසින් කෝරා ගන්නා ස්වභාවික ප්‍රභවයක් උපයෝගී කර ගනිමින් මැග්නීසියම් ලෝහය නිස්සාරණය කර ගැනීම හා සම්බන්ධ වන රසායනික ප්‍රතික්‍රියා සඳහන් කරන්න.
 - කැ. සු. මේ ප්‍රතික්‍රියා සඳහා තුලිත සම්කරණ ඔබ විසින් ලිවිය යුතුය.
 - (c) PH_3 , H_2S සහ HCl යන මේ හසිච්චිඛවල අම්ල-භෂම ස්වභාවය විචලනය වන ආකාරය පහදු දෙන්න.
 - (d) ඔබට විද්‍යාගාරයේදී හසිච්චන් (H_2) නිදර්ශකයක් සහ එහි සමස්ථානිකය වන ඩියුටීරියම් (D_2) නිදර්ශකයක් සපයා තිබේ. ජලානුචිත වැනි අන්තර්ක ලෝහ උත්ප්‍රේරක ඔබට ඔපයා හැක. නමුත් සාමාන්‍යයෙන් විද්‍යාගාරයේදී භාවිතා කරන රසායනික ද්‍රව්‍ය ඔබට සපයා ඇත. හසිච්චන් වලට ආවර්තිතා වගුවේ හිමිවන ස්ථානය පිළිබඳ ඔබගේ දැනුම ආධාර කරගනිමින්, ඉහත විද්‍යාගාර කක්ෂය යටතේ H_2 හෝ D_2 අපද්‍රව්‍ය වශයෙන් තොරවැනි සංශුද්ධ HD වායුව නිදර්ශකයක් ඔබ ලබා ගන්නේ කෙසේදැයි පහදු දෙන්න.

- 10. (a) මේ එක් එක් ද්‍රව්‍යයේ ඇති ප්‍රධාන මූලද්‍රව්‍ය නම් කරන්න.
 - (1) මොනකයිට්
 - (2) රතු කැට (නම් මැණික් වර්ගය)
 - (3) ඉල්මනයිට්
- (b) කෝස්ටික් යෝධා - ක්ලෝරීන් කර්මාන්තය සහ ඇන්ඩ් විද්‍යුත් පොහොර නිෂ්පාදනය කිරීම යන මේවා මගින් සිදුවන පරිසර දූෂණය පිළිබඳ රචනයක් ලියන්න.
 - කැ. සු. උක්ත පරිසර දූෂණය වලක්වාලීම පිළිබඳව මේ රචනයේදී සලකා බැලිය යුතු වේ.
- (c) සේරුවලෙන් ලබාගත් CaF_2 ලෝපස් නිදර්ශකයක් ඔබට සපයා ඇත. මෙහි ඇති කොපර් සහ සල්ෆර් ප්‍රතිශත පරීක්ෂණාත්මකව නිර්ණය කරන්නට ඔබ තැත් කරන්නේ කෙසේද?
 - කැ. සු. මෙහිදී සම්මත විශ්ලේෂණ ක්‍රම ඉදිරිපත් කිරීම අවශ්‍ය නොවේ. ඔබ විසින් යෝජනා කරන ක්‍රමවල නිරවද්‍යතාව උසස් නොවූවත් එම ක්‍රමවල කෙරුණාත්මක පදනම් හේතු සහගත වේ නම් ඔබේ විද්‍යාගාරයේ සකස් කළ ප්‍රතික්‍රියා දැනට ඔබට උපරිම ලකුණු ලබා ගැනීමට හැකි වේ.